

Briuselis, 2013 02 25
COM(2013) 100 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**ES ir Korėjos Respublikos laisvosios prekybos susitarimo metinė įgyvendinimo
ataskaita**

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

ES ir Korėjos Respublikos laisvosios prekybos susitarimo metinė įgyvendinimo ataskaita

1. ĮVADAS

ES ir Pietų Korėjos Respublikos laisvosios prekybos susitarimas (LPS) laikinai taikomas nuo 2011 m. liepos mėn.¹. Tai pirmasis iš plataus užmojo ir išsamių naujosios kartos LPS. Be to, tai pirmasis ES prekybos susitarimas su Azijos šalimi.

LPS taikomas tik šiek tiek ilgiau nei metus, todėl apie visapusišką jo poveikį dar anksti kalbėti, nes visos LPS tarifų ir ne tarifų priemonių liberalizavimo nuostatos ir paslaugų ir investicijų priemonės įsigalios tik po ilgesnio laiko. Tačiau jau panaikinta daug muitų tarifų ir justi teigiamas poveikis ES eksportui.

Šia ataskaita siekiama laikytis prievolių, numatytų 2011 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 511/2011, kuriuo įgyvendinama Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Korėjos Respublikos laisvosios prekybos susitarimo dvišalė apsaugos sąlyga². Pagal šio reglamento 13 straipsnio 1 dalį kiekvienais metais Komisija skelbia Susitarimo taikymo ir vykdymo ataskaitą. Be to, 3 straipsnio 3 dalyje nurodoma, kad Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai teikia metines stebėsenos ataskaitas, kuriose pateikiami naujausi statistiniai duomenys apie produktus, kurie importuojami iš Korėjos į jautrius sektorius.

2. BENDRAS ĮVERTINIMAS. IŠ MUITŲ BEI PREKYBOS SUTAUPOMOS LĖŠOS

Žemiau pateikiamos pagrindinės išvados, padarytos palyginus pirmųjų susitarimo įgyvendinimo metų (2011 m. liepos mėn. – 2012 m. birželio mėn.) duomenis su pastarųjų keturių dvylikos mėnesių laikotarpių („ataskaitinio laikotarpio“) duomenimis. Lyginant ilgesnio laikotarpio duomenis galima neutralizuoti krizės poveikį.

2.1. Prekybos raida

Iš viso ES eksportas į Korėją padidėjo 37 proc. **Visiškai liberalizuotų** produktų eksportas nuo susitarimo laikinojo taikymo dienos padidėjo labiau už kitų produktų eksportą. Šių produktų, sudarančių 35 proc. ES eksporto į Korėją, eksportas nuo 2011 m. liepos mėn. iki 2012 m. birželio mėn. padidėjo **54 proc.** (4,4 mlrd. EUR), palyginti su ataskaitiniu laikotarpiu. Palyginimui galima pasakyti, kad tokių pat visiškai liberalizuotų produktų eksportas į kitas pasaulio šalis padidėjo 27 proc.

Kitokia padėtis produktų, kuriems netaikomos jokios lengvatos; jie sudaro 18 proc. ES eksporto, kuris per aptariamą laikotarpį padidėjo 20 proc. **Iš dalies liberalizuotų** produktų, sudarančių 43 proc. ES eksporto, eksportas padidėjo **35 proc.** arba 3,9 mlrd. EUR.

Palyginus visai liberalizuotų produktų eksporto į Korėją augimo greitį su „normaliu“ tų pačių produktų eksporto į kitas pasaulio šalis augimo greičiu, augimo greičio skirtumą galima išreikšti daugiau negu 2 mlrd. EUR papildomo eksporto.

¹ LPS laikinai taikomas ES, kol jo nėra ratifikavusios visos ES valstybės narės. Informacija apie esamą ratifikavimo padėtį pateikiama Tarybos interneto svetainėje, susitarimams skirtame skyriuje: <http://www.consilium.europa.eu/policies/agreements/search-the-agreements-database?command=details&id=&lang=en&aid=2010036&doclang=EN>.

² OL L 145, 2011 5 31, p. 19.

Per tą patį laikotarpį **ES importas iš Korėjos išaugo labai nedaug (1 proc.)**.

Aišku, kad esamas ES ekonominis klimatas neigiamai paveikė Korėjos eksporto į ES augimo greitį. Kita prekių eksporto iš Korėjos į ES sumažėjimo priežastis yra ta, kad Korėjos bendrovės, užuot eksportavusios prekes tiesiogiai iš Korėjos, ir toliau perkėlinėjo gamybą į ES ir kitas šalis. Pavyzdžiui, Korėjos automobilių gamintojai įsteigė gamyklas Čekijoje ir Slovakijoje, Korėjos elektronikos bendrovės turi gamyklas keliose ES valstybėse narėse ir taip prisideda prie darbo vietų kūrimo ir augimo ES.

2.2. Sutaupyti muitai

Dar prieš pradėdant įgyvendinti visas LPS nuostatas sutaupyta nemažai muitų. Nuosaikiai vertinant, per pirmus dvylika LPS taikymo mėnesių iš viso sutaupyta apie 600 mln. EUR ES eksporto muitų.

Aukščiau pateikiamas skaičius grindžiamas ES lengvatų naudojimo lygio įverčiu (apie 50 proc.), o Korėjos eksporto produktų lengvatų naudojimo lygis yra 68 proc.

LPS taikymo pirmųjų metų antroje pusėje ES lengvatų naudojimo lygis pamažu augo, tačiau Korėjos eksporto lengvatų naudojimo lygis tebėra aukštesnis už ES eksporto. Tai būtų galima paaiškinti įvairiais veiksniais, tarp jų nevienodomis naujų muitinės administracinių procedūrų taikymo sąlygomis ir bendrovių eksporto pobūdžio skirtumais: į ES daugiausiai eksportuoja didelės Korėjos bendrovės, o ES eksportuotojai yra labai įvairūs. Iš dalies padėti paaiškinti padeda ir tiesioginio transportavimo nuostata, dėl kurios tam tikrais atvejais prekės, vežamos į Korėją per logistikos centrus (pvz., Singapūrą ar Honkongą), gali netekti lengvatų.

2.3. Automobilių sektorius ir poveikis kitiems sektoriams

Pirmaisiais LPS taikymo metais, palyginti su ataskaitiniu laikotarpiu, ES automobilių importas (SS 8703) iš Korėjos išaugo 20 proc. (663 mln. EUR), skaičiuojant vertę, ir 12 proc. (45 000 automobilių daugiau), skaičiuojant apimtimi. Nepaisant to, kad pradėjus laikinai taikyti LPS, automobilių importas iš Korėjos padidėjo, jis išlieka 37 proc. mažesnis už importą tuo pačiu dvylikos mėnesių laikotarpiu prieš ketverius metus.

Korėjos automobilių importo apimtis padidėjo iš dalies ir kitų partnerių pagamintų automobilių importo sąskaita. Pradėjus laikinai taikyti LPS, bendras automobilių importas į ES iš visų pasaulio šalių sumažėjo 15 proc., skaičiuojant automobiliais, ir 1,5 mlrd. EUR, skaičiuojant vertę, palyginti su ataskaitiniu laikotarpiu.

Nepanašu, kad Korėjos automobilių importo į ES padidėjimui būtų žymų poveikį padaręs LPS liberalizavimas, nes pačioje ES liberalizavimas iš tikrųjų beveik nevyko; laikino LPS taikymo dieną ir paskui dar kartą, po vieno metų, vidutinio dydžio ir didelių automobilių ES maito tarifas buvo sumažintas 3 procentiniais punktais, o mažų automobilių – 1,7 procentinio punkto (pradedant nuo pirminio 10 proc. lygio). Be to, reikia nepamiršti, kad per pirmus 12 LPS taikymo mėnesių euras nuvertėjo 7,2 proc., ir tai atsvėrė to laikotarpio muitų tarifų sumažinimą.

Eurostato duomenimis, pirmaisiais 12 LPS taikymo mėnesiais, palyginti su ataskaitiniu laikotarpiu, ES automobilių eksportas į Korėją padidėjo 69 proc. (840 mln. EUR), skaičiuojant vertę, ir 70 proc. (+33 000 vienetų) skaičiuojant apimtimi. Automobilių prekyba iš dalies liberalizuota; Korėjos importo muitas sumažintas 1,4 procentinio punkto.

Kituose sektoriuose ES (visiškai liberalizuotų) mašinų ir mechaninių įrenginių eksportas, sudarantis daugiau negu trečdalį viso ES eksporto į Korėją, pradėjus laikinai taikyti LPS, palyginti su ataskaitiniu laikotarpiu, padidėjo 25 proc. Tai gali būti iš dalies susiję su tuo, kad

šiuose sektoriuose iškart panaikinta dauguma 5–8 proc. muitų, be to, pašalintos kai kurios netarifinės kliūtys, kaip antai tai, kad Korėja dabar priima mašinų elektromagnetinio suderinamumo ir elektros saugumo atitikties deklaracijas.

Kituose svarbiuose sektoriuose visai ar iš dalies liberalizuotų ES produktų eksportuota taip pat kur kas daugiau, pvz., transporto įrangos (51 proc.), cheminių produktų (23 proc.), plastikų ir gumos (30 proc.), tekstilės gaminių ir drabužių (25 proc.) ir netauriųjų metalų (20 proc.). Žemės ūkio produktų srityje gyvūnų ir gyvūninių produktų eksportas padidėjo 84 proc., o maisto pusgaminių – 35 proc.

Taip pat labai augo mineralinio kuro eksportas ir importas. Vis dėlto esama požymių, kad šį augimą iš dalies sukėlė išorės veiksniai, visų pirma politinė įtampa Artimuosiuose Rytuose.

Kol kas nėra mėnesinių duomenų apie paslaugų eksporto būklę pradėjus taikyti LPS. Tačiau kai kuriems sektoriams, ypač telekomunikacijų, finansinių paslaugų, aplinkos ir specialistų paslaugų, susitarimas bus naudingas dėl Korėjos teisės aktų pakeitimų. Tiesa, dauguma apribojimų, galiojusių prieš pradedant taikyti LPS, bus panaikinta tik pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, kuris būtinas Korėjai savo reglamentavimo sistemai peržiūrėti. Todėl LPS poveikis įvairiuose sektoriuose taps praktiškai juntamas tik po tam tikro laiko. Kituose sektoriuose, kaip antai jūrų transporto ir statybos paslaugų, LPS įtvirtinamas esamas liberalizavimo lygis. Tai užtikrina šių paslaugų teikėjams teisinį tikrumą ir apsaugo nuo galimybės, kad Korėja ateityje vienašališkai pakeis sąlygas.

1 lentelė. ES prekyba su Korėja lengvaisiais automobiliais 2011 m. liepos mėn. – 2012 m. birželio mėn., palyginti su ankstesniais keturiais 12 mėnesių laikotarpiais (pokytis milijonais EUR ir tūkstančiais vienetų).

SS 6	Importas				Eksportas			
	Vertė (mln. EUR)	Pokytis (%)	Skaičius (tūkst. vienetų)	Pokytis (%)	Vertė (mln. EUR)	Pokytis (%)	Skaičius (tūkst. vienetų)	Pokytis (%)
870310	0	-28,3	0	128,0	0	-92,6	0	-76,9
870321	132	41,3	11	15,2	0	-61,2	0	-56,9
870322	172	33,9	17	18,2	5	172,4	0	169,7
870323	-47	-7,3	-17	-21,8	37	7,7	0	-2,2
870324	-17	-74,1	-1	-76,0	84	19,8	3	32,2
870331	172	357,9	22	313,1	2	1191,7	0	1118,2
870332	360	22,0	23	18,7	482	229,7	23	182,6
870333	-108	-69,2	-10	-75,8	231	225,1	7	228,3
870390	0	8,0	0	-32,0	0	-30,3	0	-43,8
Iš viso	663	19,9	45	11,7	840	68,6	33	69,5

Šaltinis – Comext.

SS 6 kodų paaiškinimas 1 lentelės priede

870310		Autotransporto priemonės, skirtos žmonėms vežti sniegu; golfo automobiliukai ir panašios autotransporto priemonės
870321	Benzinas	Automobiliai ir kitos autotransporto priemonės, kurių cilindrų darbinis tūris ne didesnis kaip 1 000 cm ³
870322		Automobiliai ir kitos autotransporto priemonės, kurių cilindrų darbinis tūris didesnis kaip 1 000 cm ³ , bet ne didesnis kaip 1 500 cm ³
870323		Automobiliai ir kitos autotransporto priemonės, kurių cilindrų darbinis tūris didesnis kaip 1 500 cm ³ , bet ne didesnis kaip 3 000 cm ³
870324		Automobiliai ir kitos autotransporto priemonės, kurių cilindrų darbinis tūris didesnis kaip 3 000 cm ³
870331	Dyzelinas	Automobiliai ir kitos autotransporto priemonės, kurių cilindrų darbinis tūris ne didesnis kaip 1 500 cm ³
870332		Automobiliai ir kitos autotransporto priemonės, kurių cilindrų darbinis tūris didesnis kaip 1 500 cm ³ , bet ne didesnis kaip 2 500 cm ³
870333		Automobiliai ir kitos autotransporto priemonės, kurių cilindrų darbinis tūris didesnis kaip 2 500 cm ³
870390		Kiti automobiliai ir kitos autotransporto priemonės

3. ĮVAIRIŲ LPS ĮSTEIGTŲ ĮGYVENDINIMO ORGANŲ VEIKLA

LPS institucinėse nuostatose numatyta įsteigti **septynis specialiuosius komitetus, septynias darbo grupes** ir plėtoti **dialogą intelektualės nuosavybės (IN) klausimais**. ES ir Korėjos LPS **Prekybos komitetas** atlieka priežiūros organo vaidmenį ir yra skirtas užtikrinti tinkamą LPS veikimą. Pirmaisiais LPS įgyvendinimo metais dauguma LPS įsteigtų institucinių organų surengė susirinkimus. Jei skaičiuosime ir komitetus bei darbo grupes, susirinkimus surengusius 2012 m. antroje pusėje, iki šiol susirinkusios nebuvo tik trys instituciniai organai: **ES ir Korėjos bendradarbiavimo kultūros srityje komitetas, ES ir Korėjos LPS viešųjų pirkimų klausimų darbo grupė ir ES ir Korėjos geografinių nuorodų klausimų darbo grupė**.

Verta atkreipti dėmesį, kad pagal Protokolą dėl bendradarbiavimo kultūros srityje to protokolo įgyvendinimas nepriklauso Prekybos komiteto kompetencijai, tad Bendradarbiavimo kultūros srityje komitetas šio protokolo atžvilgiu atlieka Prekybos komiteto funkcijas.

Pirmas **ES ir Korėjos Prekybos komiteto**, kuriam bendrai pirmininkavo už prekybą atsakingas Komisijos narys Karelas De Guchtas ir dabar jau buvęs Korėjos prekybos ministras Kim Jong-hoonas, susitikimas įvyko 2011 m. spalio 12 d. Seule. Susitikime abi šalys pritarė sprendimų dėl Prekybos komiteto darbo tvarkos taisyklių ir ginčų sprendimo kolegijos sąrašo projektams. Jie apžvelgė ES ir Korėjos LPS įgyvendinimą prekybos prekėmis, paslaugų, taisyklių ir prekybos ir darnaus vystymosi srityse. Taip pat įvyko diskusijos apie ekonomikos perspektyvas ir kaip gerinti bendradarbiavimą siekiant skatinti dvišalę prekybą.

2011 m. gruodžio 14–15 d. Seule susitiko **ES ir Korėjos LPS muitinių komitetas** ir aptarė darbo tvarkos taisykles ir veiksmingą komiteto darbą. Abi šalys sutarė keistis duomenimis ir informacija, susijusia su LPS įgyvendinimu. Aptarti įvairūs susitarimo įgyvendinimo ir kilmės įrodymų tikrinimo aspektai, tarp jų ir tiesioginio transportavimo nuostatos performulavimo klausimas. Dar komitetas aptarė 2012 m. SS kilmės taisyklių perkėlimą į nacionalinius teisės aktus, abiejų šalių vidaus muitinių politikos ir savitarpio administracinės pagalbos klausimus.

2012 m. balandžio 26–27 d. Briuselyje surengti pirmieji trijų **ES ir Korėjos LPS darbo grupių – variklinių transporto priemonių ir jų dalių klausimų, farmacijos produktų ir medicinos prietaisų klausimų ir cheminių medžiagų klausimų** – susitikimai.

Variklinių transporto priemonių ir jų dalių klausimų darbo grupė aptarė automobilių sektoriui skirtų LPS nuostatų įgyvendinimo aspektus, visų pirma gaminių pripažinimo reglamentavimo klausimus. Be to, pasikeista informacija apie esamas ir naujas reglamentavimo iniciatyvas.

Farmacijos produktų ir medicinos prietaisų klausimų darbo grupė aptarė Korėjos farmacijos produktų kainos kompensavimo reformą, medicinos prietaisų kompensavimo kainų sumažinimo metodus, sprendimų dėl farmacijos produktų kompensavimo pastabų pateikimo laikotarpio keitimą, farmacijos produktų ir medicinos prietaisų kokybės tikrinimą ir bendradarbiavimą reglamentavimo srityje.

Cheminių medžiagų klausimų darbo grupės nariai pasikeitė nuomonėmis apie bendradarbiavimą įdiegiant ir vykdant Korėjos cheminių medžiagų reglamentavimo ir techninio bendradarbiavimo cheminių medžiagų gamybos srityje reikalavimus ir aptarė Korėjos aplinkos ministerijos ir Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) galimybę vykdyti darbuotojų mainus.

Pirmas **ES ir Korėjos LPS sanitarijos ir fitosanitarijos priemonių (SFP) komiteto** susitikimas įvyko 2012 m. birželio 25 d. Briuselyje. Komiteje aptarti abi šalys dominantys klausimai, pvz., komiteto veikimo taisyklės, skaidrumas ir keitimasis informacija, pasitikėjimo didinimo priemonės, bendradarbiavimo gyvūnų gerovės srityje stiprinimas ir problemos, kylančios taikant SFP.

2012 m. birželio 26 d. Briuselyje pirmą kartą susitiko **ES ir Korėjos LPS prekybos ir darnaus vystymosi komitetas**; netrukus po to, birželio 27 d., susirinko **Pilietinės visuomenės forumas**, patariamoji institucija, sudaryta iš Europos ir Korėjos vietos patarėjų grupių.

Prekybos ir darnaus vystymosi komiteto susitikimas abiem šalims buvo vertinga proga pasikeisti informacija apie prekybos ir darnaus vystymosi sričių iniciatyvas, aptarti ligšiolinį LPS 13 skyriaus įgyvendinimą ir susitarti dėl tolesnių žingsnių. Komitetas priėmė sprendimą dėl pilietinės visuomenės forumo veiklos taisyklių ir patvirtino ekspertų sąrašą pagal LPS 13.15 straipsnio 3 dalį. Dar komitetas padarė su institucijomis, darbu ir aplinka susijusias praktines išvadas.

2012 m. birželio 27 d. susitikusiems **Pilietinės visuomenės forumo** nariams buvo pateikta informacija apie Prekybos ir darnaus vystymosi komiteto posėdžio rezultatus. Forume buvo pasikeista informacija apie ES ir Korėjos LPS 13 skyriaus įgyvendinimą ir apie bendradarbiavimą konkrečiais ekonominiais, socialiniais bei aplinkos klausimais. Išsamiau apie Susitarimo 13 skyriuje nustatytą išpareigojimų vykdymą ir vietos patarėjų grupės ir Pilietinės visuomenės forumo veiklą kalbama šios ataskaitos 4 dalyje.

2012 m. rugsėjo 25 d. pirmą kartą susitiko **Europos ir Korėjos LPS prekybos prekėmis komitetas**. Komitetas aptarė keletą LPS įgyvendinimo klausimų ir kai kuriuos reglamentavimo klausimus, darančius poveikį orlaivių dalių, elektros ir elektronikos gaminių, maisto ir žemės ūkio produktų, kosmetikos gaminių ir plonasluoksnių saulės baterijų dvišalės prekybos srautams. Komitetas taip pat aptarė galimą Kroatijos įstojimo į ES, numatytą 2013 m. liepos mėn., poveikį ES ir Korėjos LPS.

2012 m. rugsėjo 26 d. Briuselyje pirmą kartą susitiko **ES ir Korėjos LPS laikinojo išvežimo perdurti zonų Korėjos pusiasalyje komitetas**. Komitetas aptarė šio ES teisiškai ir politiškai keblaus klausimo svarbą Korėjai. Sutarta, kad abi šalys keisis duomenimis ir tęs diskusijas.

Be to, 2012 m. rugsėjo 26 d. pirmą kartą susirinko **dialogo intelektinės nuosavybės klausimais**, numatytą LPS 10 skyriuje, dalyviai. Šalys dar kartą patvirtino skirią ypatingą svarbą intelektinei nuosavybei kaip esminei investicijų, kūrybingumo ir darbo vietų kūrimo skatinimo priemonei. Susitikime ES ir Korėja pasikeitė naudinga informacija apie naujausius abiejų šalių teisėkūros ir politikos įvykius intelektinės nuosavybės srityje. ES pasinaudojo proga informuoti Korėją apie kai kuriuos IN teisių vykdymo užtikrinimo aspektus, kurie ir toliau kelia rūpestį Europos bendrovėms, kaip antai prekės ženklų neteisėtas naudojimas, patentų pripažinimo negaliojančiais dažnumas Korėjos patentų sistemoje ir autorių teisių nuostatų įgyvendinimas Korėjos viešo kūrinių atlikimo srityje.

Dar diskutuota, kokiais būdais gerinti keitimąsi informacija ir bendradarbiavimą, siekiant teikti paramą abiejų šalių MVI. Šalys trumpai pasikeitė nuomonėmis ir apie naujausius daugiašalius įvykius (PPO ir PINO).

2012 m. rugsėjo 27 d. Seule susitiko **Prekybos paslaugomis, įsisteigimo teisės ir elektroninės prekybos komitetas** ir **Abipusio pripažinimo susitarimų klausimų darbo grupė**. Komiteto ir darbo grupės susitikimai tapo gera proga šalims pasikeisti informacija apie tai, kaip jos abi įgyvendina LPS keliamus reikalavimus įvairiuose sektoriuose, pvz., finansinių

paslaugų, specialistų paslaugų, telekomunikacijų, aplinkos paslaugų, pašto ir logistikos paslaugų bei mažmeninės prekybos paslaugų.

2012 m. spalio 16 d. Briuselyje įvyko antras **ES ir Korėjos LPS prekybos komiteto**, kuriam bendrai pirmininkauja Komisijos narys Karelas de Guchtas ir Korėjos prekybos ministras Bark Taeho, susitikimas. Komitetas apžvelgė ES ir Korėjos LPS įgyvendinimą, atsižvelgdamas į specialiųjų komitetų ir darbo grupių nuveiktus darbus, ir sutarė, kad šie organai turėtų skatinti LPS įgyvendinimą ir siekti konkrečių rezultatų. Komitetas aptarė įgyvendinimo klausimus, susijusius su netarifiniais priedais dėl variklinių transporto priemonių ir dalių, netarifiniais priedais dėl farmacijos produktų, tiesioginio transportavimo nuostata, abipusiu įgaliotųjų ekonominių operacijų vykdytojų pripažinimu, laikinojo išvežimo perdirbti zonomis Korėjos pusiasalyje ir paslaugomis, visų pirma finansinėmis, pašto ir mažmeninės prekybos sektoriais. Aptarti ir kiti klausimais, darantys poveikį dvišalei ES ir Korėjos prekybai.

2012 m. posėdžius surengė dar du instituciniai organai: antrą kartą **ES ir Korėjos LPS muitinių komitetas** ir pirmą kartą **ES ir Korėjos LPS darbo grupė bendradarbiavimo prekybos teisės gynimo priemonių klausimais**.

Kalbant apie ES ir Korėjos bendradarbiavimo kultūros klausimais komitetą, numatytą Protokolo dėl bendradarbiavimo kultūros klausimais nuostatomis, Korėja žengė pirmuosius žingsnius, kad įsteigtų komitetą ir rugpjūčio 23 d. Tarybos diskusijoms buvo pateiktas Komisijos pasiūlymas dėl Tarybos sprendimo įsteigti komitetą ir nustatyti jo darbo tvarkos taisykles.

4. SUSITARIMO 13 SKYRIUJE IŠDĖSTYTŲ PRIEVOLIŲ DĖL PREKYBOS IR DARNAUS VYSTYMOŠI VYKDYMAS

Aukšti ES ir Korėjos pareigūnai 2012 m. birželio 26 d. susitiko pirmame LPS prekybos ir darnaus vystymosi komiteto susirinkime. Susirinkimas abiem šalims suteikė vertingą progą pasikeisti informacija apie jų prekybos ir darnaus vystymosi sričių iniciatyvas, aptarti ligšiolinį LPS 13 skyriaus įgyvendinimą ir susitarti dėl tolesnių žingsnių. Be to, komitete aptarti kai kurie darbo tvarkos klausimai.

Abi šalys pabrėžė, kaip svarbu palaikyti tinkamus informacinius ryšius su pilietinės visuomenės institucijomis, įsteigtomis pagal skyrių dėl prekybos ir darnaus vystymosi. Komitetas sutarė šioje srityje keisti informacija apie atitinkamų vietos patarėjų grupių (VPG) susitikimų rezultatus ir rengti reguliarius susitikimus su Pilietinės visuomenės forumu (PVF), pradedant pirmuoju PVF susirinkimu, kuris įvyko 2012 m. birželio 27 d.

Komitetas sutarė, kad pirmasis susitikimas buvo pozityvus ir rezultatyvus. Sutarta dėl svarbių institucinių mechanizmų, susijusių su skyriaus dėl prekybos ir darnaus vystymosi įgyvendinimu, veikimo pradžios. Be to, įvyko išsami esminė diskusija su prekyba susijusio darbo bei aplinkos klausimais. Taip sukurtas geras tolesnės veiklos pamatas ir komitetas tikisi bei laukia, kad į veiklą įsitrauks VPG ir PVF.

5. REGLAMENTO (ES) NR. 511/2011 ĮGYVENDINIMAS

Reglamentas (ES) Nr. 511/2011 yra ES vidaus teisės aktas, kuriuo įgyvendinama ES ir Korėjos Laisvosios prekybos susitarimo dvišalė apsaugos sąlyga. Reglamente taip pat numatyta galimybė taikyti išankstinės priežiūros priemonės ir pagal Reglamento 3 straipsnį reikalaujama, kad Komisija stebėtų jautrių sektorių, kuriuos galėtų paveikti sąlyginis apmokestinimas, importo ir eksporto raidos statistinius duomenis.

5.1. Apsaugos ir išankstinės priežiūros priemonės

Per pirmuosius LPS įgyvendinimo metus Komisija negavo nė vieno prašymo pradėti apsaugos tyrimą, todėl nesiimta jokių priemonių.

Tačiau verta atkreipti dėmesį į tai, kad 2012 m. rugpjūčio 4 d., t. y., vos pasibaigus pirmiesiems LPS įgyvendinimo metams, Prancūzija pateikė Komisijai prašymą pradėti taikyti automobilių, kurių kilmės šalis yra Korėja, importo išankstinės priežiūros priemones.

Prancūzijos prašymas grindžiamas teisės nuostata (Reglamento (ES) Nr. 511/2011 6 straipsnio 2 dalimi), kurioje reikalaujama, kad būtų nustatytas ypač padidėjęs importas, sutelkiamas vienoje ar keliose valstybėse narėse. Tačiau šis prašymas pagrįstas labai riboto laikotarpio statistiniais duomenimis, be to (o tai dar svarbiau), jame nenurodyta informacija apie importo sutelkimą vienoje ar keliose valstybėse narėse, kaip reikalaujama teisinėje nuostatoje, kuria rėmėsi Prancūzija.

Tačiau Komisija nuodugniai ištyrė pastarųjų penkerių metų Korėjos importo į ES ir Prancūziją duomenis ir padarė išvadą, kad nėra teisinių sąlygų imtis tokios priemonės, nes nepavyko nustatyti importo sutelkimą vienoje ar keliose valstybėse narėse. Todėl buvo nutarta nepradėti taikyti išankstinės priežiūros priemonių.

5.2. Stebėseną

Laikydamosi Reglamento (ES) Nr. 511/2011 3 ir 11 straipsnių Komisija stebi Korėjos produktų importo ir eksporto raidą jautriuose sektoriuose, kuriuos gali paveikti sąlyginis apmokestinimas, kaip antai automobilių, tekstilės ir vartotojams skirtų elektronikos gaminių. Pradėjus laikinai taikyti LPS Komisija kas du mėnesius stebėsenos duomenis pateikia valstybėms narėms, Europos Parlamentui ir atitinkamoms suinteresuotosioms šalims.

Reikėtų atkreipti dėmesį, kad gavus tinkamai pagrįstą suinteresuotosios pramonės šakos prašymą, stebėseną dabar taikoma ir automobilių dalims.

a) *Korėjos importo į ES raida stebimuose sektoriuose*

Žemiau pateikiama pirmųjų LPS įgyvendinimo metų stebėsenos rezultatų santrauka. Atitinkamos diagramos pridedamos prie šios ataskaitos. Svarbu nepamiršti, kad stebėsenos tikslais lyginti kasmetiniai prekybos duomenys, todėl kai kurie skaičiai gali skirtis nuo aukščiau, 2 dalyje pateikiamos bendrosios prekybos analizės, kuriai buvo naudotas kitoks lyginimo metodas, siekiant eliminuoti krizės poveikį.

i) Automobilių sektorius

Per metus po laikinojo susitarimo taikymo pradžios (2011 m. liepos mėn. – 2012 m. birželio mėn.), palyginti su ankstesniais metais (2010 m. liepos mėn. – 2011 m. birželio mėn.), automobilių importas padidėjo 41 proc. Vis dėlto reikia nepamiršti, kad pirmaisiais LPS įgyvendinimo metais absoliutus importo lygis vis dar nėra pasiekęs importo lygio, buvusio prieš ketverius metus. 2011 m. liepos mėn. – 2012 m. birželio mėn. laikotarpiu importas sudarė tik 72 proc. 2007 m. liepos mėn. – 2008 m. birželio mėn. importo. Tai patvirtina 2.3 skyriuje pateiktą importo tendencijų analizę.

Analizė, grindžiama ketvirtiniais duomenimis, rodo, kad pastaraisiais metais stebima augimo tendencija atsirado dar prieš pradedant laikinai taikyti LPS.

Automobilių dalių importas per metus po laikinojo susitarimo taikymo pradžios (2011 m. liepos mėn. – 2012 m. birželio mėn.), palyginti su ankstesniais metais (2010 m. liepos mėn. – 2011 m. birželio mėn.), padidėjo 47 proc. Šis padidėjimas patvirtina augimo tendenciją, prasidėjusią dar 2008 m. liepos mėn. – 2009 m. birželio mėn. laikotarpiu. Tiesa, panašu, kad pradėjus laikinai taikyti LPS didėjimas suaktyvėjo. Pažvelgus į ketvirčių duomenis matyti,

kad po nedidelio sumažėjimo 2011 m. pabaigoje pirmuosius du 2012 m. ketvirčius toliau ryškėjo augimo tendencija.

ii) Tekstilės sektorius

Per metus po laikinojo susitarimo taikymo pradžios (2011 m. liepos mėn. – 2012 m. birželio mėn.), palyginti su ankstesniais metais (2010 m. liepos mėn. – 2011 m. birželio mėn.), tekstilės importas sumažėjo 30 proc. Prieš tai dvejus metus iki laikinojo susitarimo taikymo pradžios importas labai didėjo. Remiantis ketvirčio duomenimis sunku nustatyti bendrą tendenciją, nes importo duomenys labai svyruoja. Paskutinį 2011 m. ketvirtį importas pastebimai padidėjo, bet paskui vėl sumažėjo ir pasiekė pradinį lygį.

iii) Elektronikos sektorius

Per metus po laikinojo susitarimo taikymo pradžios (2011 m. liepos mėn. – 2012 m. birželio mėn.), palyginti su ankstesniais metais (2010 m. liepos mėn. – 2011 m. birželio mėn.), elektronikos importas padidėjo 8 proc. Vis dėlto absoliutus importo lygis išlieka daug žemesnis už tą, kuris buvo iki krizės: 2011 m. liepos mėn. – 2012 m. birželio mėn. laikotarpiu importas sudarė tik 63 proc. 2007 m. liepos mėn. – 2008 m. birželio mėn. importo. Ketvirčio duomenimis grindžiama analizė rodo, kad paskutinį 2011 m. ketvirtį importas padidėjo, bet tai gali būti aiškinama sezoniniu poveikiu.

b) *Sąlyginis apmokestinimas*

Pagal Reglamento (ES) Nr. 511/2011 11 straipsnio 1 dalį buvo vykdoma muito sąlyginio apmokestinimo stebėseną, siekiant nustatyti užsienio sudedamąją dalį Korėjos gamybos procese ir tuo pačiu Korėjos galutinių produktų eksporte į ES.

Nagrinėtas stebėsenai tinkamų produktų, kuriais pasikeista per pirmuosius šešis 2012 m. mėnesius, kiekis, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu 2011 m., kai negaliojo Susitarimas, nes šie duomenys buvo tinkamiausi.

Importo į ES augimas **elektronikos sektoriuje** daugiausiai susijęs su produktais, kurių kodai yra: 8519.81, 8526.92, 8527.12, 8527.21, 8527.92 ir 8528.73. Šių produktų dalių importas į Korėją arba sumažėjo: 8522 – sumažėjo iš Kinijos (-10 proc.) ir Japonijos (-23 proc.), o 8529 – padidėjo iš Kinijos (+10 proc.), bet sumažėjo iš Japonijos (-28 proc.). Visais atvejais sudedamųjų dalių importo didėjimas yra nereikšmingas palyginti su galutinių produktų importo didėjimu.

Vienintelis atvejis, kai didėjo **tekstilės** importas iš Korėjos į ES, susijęs su produktais, kurių kodas 5509 (+5 proc.). Šiam produktui galiojančios kilmės taisyklės leistų importuoti cheminius kuokštelinius pluoštus, kurių kodai yra 5503 ir 5504. Vis dėlto šių sudedamųjų dalių importas į Korėją 2012 m. labai sumažėjo (išskyrus, pvz., importą į Korėją iš kai kurių valstybių narių, kurioms LPS veikiausiai buvo naudingas).

Automobilių, kurių kodas yra 8703, bendrasis eksportas į ES didėjo (vidutiniškai +24 proc.), nors šis teiginys negali būti taikomas visoms konkrečioms automobilių rūšims ir priklauso nuo variklio. Sudedamųjų dalių importas į Korėją taip pat padidėjo: beveik tokiu pat santykiu (automobilių dalių, kurių kodas 8708, importas iš Kinijos padidėjo 24 proc., o iš Japonijos sumažėjo 33 proc.), arba mažesniu (dyzelinių variklių iš Kinijos importas padidėjo 8 proc., o iš Japonijos sumažėjo 2 proc.; automobilių korpusų iš Kinijos importas padidėjo 8 proc., o iš Japonijos sumažėjo 12 proc.; kitų variklių importas iš Kinijos sumažėjo 35 proc., o iš Japonijos sumažėjo 17 proc.).

Sprendžiant iš aukščiau pateiktų konkrečiai stebėtų produktų eksporto ir importo santraukų galima sakyti, kad sąlyginis apmokestinimas nepadarė didesnio poveikio Korėjos gamybos sistemai.

6. IŠVADA

Po vienu metų veikimo dar anksti daryti išvadas apie ilgalaikį ES ir Korėjos LPS poveikį, bet pirmieji ženklai teikia vilčių; esama aiškių duomenų, kad net vieni LPS metai atnešė ES daug naudos, ir jos eksportas į Korėją didėja. Per pirmuosius įgyvendinimo metus bendras ES eksportas į Korėją padidėjo 37 proc. palyginti su ataskaitiniu laikotarpiu; visai liberalizuotų produktų eksportas nuo laikinojo susitarimo taikymo dienos padidėjo daugiau, negu kitų produktų.

Kalbant apie Korėjos importą į ES aiškiai matyti, kad esamas ES ekonominis klimatas neigiamai paveikė Korėjos eksporto į ES augimo greitį. Vis dėlto abiejose šalyse padidėjo nuo laikinojo susitarimo taikymo pradžios visai liberalizuotų produktų eksportas.

Dabar svarbiau sutelkti dėmesį į tinkamo LPS įgyvendinimo užtikrinimą. Šiuo LPS įsteigiama plataus masto stebėsenos sistema, grindžiama įvairių komitetų ir darbo grupių, kurių dauguma buvo susirinkusios pirmaisiais įgyvendinimo metais, sistema.

Perspektyvos atrodo geros, ir nors išorės veiksniai, nesusiję su LPS, pvz., euro krizė, gali netikėtai apsunkinti padėtį, tikėtina, kad ilginiui ji stabilizuosis ir sudarys aplinkybes dvišalei prekybai atskleisti visą savo potencialą.